

Недостаје страница!

виде док је Нушић управник. И та на вика је прешла у њихову другу природу. Они сада више не могу да виде добре стране. Оне, док је Нушић управник, за њих не постоје. Они једва чекају да Нушић падне. А они ни једном приликом нису помишљали, да за сада у Србији нема ни једног човека, који би био скроз и скроз спреман за то место. То је други табор. И чим спомињем реч табор, свак треба да увиди, да ту не може бити споразума. Јер неспоразум нас је и поделио у таборе. А за тај неспоразум има и једна друга реч. Та је реч рачун.

Али та се реч никде не злоупотребљава као у нас. У нас се сада за свакога, које год пише, каже да пише из рачуна. У нас за сада не постоји истина. Ми смо је затриали камењем клевета. За то се у нас још за дugo иће створити тачан суд о каквој ствари, личности, појави. Све наше писање носи печат неискрености. А томе су криви наши силни неумесни обзири. Ми смо мален народ. У нас су мреже пријатељства врло разгранате. Ми ићемо да кудимо својег пријатеља. И његове махне су за нас врлине. Отуда у нашој литератури, науци и нашем јавном животу толико непоузданости, површиности, лажи. Ми ни за час не можемо да одвојимо дело од његова творца. Ми не судимо о човеку по делу његову. Ми судимо о свему по творцу његову, по својем пријатељу. Никоме не пада на памет, да је пријатељство врло скун луксуз, кад је упитању

истина. Ми ту истину увек, као какву најобичнију ситницу, жртвујемо за љубав пријатељства. Ми је увек заборављамо. Она више у нас и не постоји. Она нам је тако непријатна. Зато смо је и убили. Она нам, у осталом, и није потребна. Ми врло лено живимо и без ње. И без ње смо дотерили далеко!...

У нас је већ почела нова сезона. Треба да наочнимо своје перо. Али не за очајну и узалудну личну ситничарску борбу. Него за велику и величанствену борбу за истину у њеној уметности. Али за такву борбу је потребна велика и безграницна љубав. Она само може да избрише ону танку међу, која постоји међу таборима. Она иначе није од камена или тучи, него црта повучена кредом. Свак нек рече оно што мисли, свак нек изнесе своје чисто и непомућено убеђење. Личне амбиције треба умети и скрајчити. Е то ће се само онда постићи, ако дођемо до свесности да ни једна амбиција не ствара трајно задовољство. Амбиција увек рађа амбицију. И ако тако будемо радили, онда ће нам бити јасна, пријатна и корисна наша тешка дужност. Онда ће сићушне личности испечезнути испред велике и горостасне ствари. Ми свој задатак не смејмо сматрати, као какву сиргачку. Јер онда он постаје непотребан. Постаје будалаштина. А ми смо небројених будалаштина начинили у својем државном животу. Зар да јој помогнемо да почне ликовати и у литератури и у уметности!

У Београду. Пера С. Талетов.

ЛИСТИКИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Српска народна позоришна дружина у Ст. Пазови.) Чланови наше позоришне дружине, после довршених представа у Тителу, разинили су се да уживају одобрени им одмор од три недеље дана. После тог одмора састали су се чланови у одређено време у Ст. Пазови 23. јула и ту су отпочели рад свој 24. јула о. г. За време бављења свога у Ст. Пазови, од 23. јула до 20. августа о. г., давали су 19 пред-

става, и то дванаест у претплати, а 7 ван претплате. Представе су приређене било у арени, коју је о свом трошку дао саградити, а у свом дворишту, познати родољуб српски г. Никола Петровић, председник месног позоришног одбора. Арена је била електрично осветљена. За споменуто време приказани су ови комади а овим редом: У уторак, 24. јула: „Женски рат“. — У четвртак, 26. јула: „Обичан човек“. — У суботу, 28. јула: „Фро-

мон и Рислер“. — У недељу, 29. јула: „Врачара“. — У уторак, 31. јула: „Луда посла“. — У четвртак, 2. августа: „Наше жене“. — У недељу, 5. августа: „Риђокоса“. (Свечана представа, ван претплате, у славу рођендана Његовог ц. и кр. Апостолског Величанства краља Фрање Јосифа I.) (Тога дана појала је позоришна дружина у цркви о служби божјој.) — У понедељак, 6. августа: „Максим Црнојевић“. (Ван претплате.) — У среду, 8. августа: „Ретка срећа“. — „Јованчини сватови“. — „Лек од пунца“. — У четвртак, 9. августа: „Мали људи“. — У суботу, 11. августа: „Мрља, што чисти“. — У недељу, 12. августа: „Циганин“. (Ван претплате.) — У уторак, 14. августа: „Епидемија“. — У среду, 15. августа: „Иво кнез од Семберије“. — „Марија, кћи пуковније“. — У четвртак, 16. августа: „Златан науک“. — У суботу, 18. августа: „Мадам Сан Жен“. — У недељу, 19. августа: „Нитуш“. У Ст. Пазови није било дефициита ни у овај мах. То се може захвалити једино пожртвовном заузимању Николе Петровића, који је прикупљањем прилога подмирио свак недостатак у приходу. Хвала му и слава!

(Српска народна позоришна дружина у Старој Пазови.) О бављењу наше народне позоришне дружине у Старој Пазови добили смо 26. августа ове године овај донос из Старе Пазове: „После одмора од три недеље дана искунили су се чланови наше народне позоришне дружине у нашем месту и ту су отпучели рад свој 24. јула о. г. који је крунисан био лепим моралним и материјалним успехом. Давано је свега седамнаест представа, и то дванаест у претплати, а пет ван претплате, и то у арени, коју је у дворишту свом а о свом тројику с електричним осветљењем саградио наш познати велики родољуб г. Никола Петровић, који је и овом приликом својим ревним заузимањем омогућио долазак наше позоришне дружине у Ст. Пазово. Признање заслужују и остали чланови нашег месног позоришног одбора, који нису жалили ни труда ни времена у скупљању претплате само да иста испадне што боља. Хвалу заслужује и наша публика из места и публика из околице, која је ревним додажењем на представе и на делу засведочила, да јој опстанак и напредак нашег народног позоришта

записта на срцу лежи. Ал' највећа хвала припада г. Николи Петровићу, који и досад никад није допустио, да позориште наше из средине наше оде с дефицитом, па то је и сад учинио, прикупивши лепу своту од пет стотина круна на подмирење дефицита. У добри час по наше народно позориште, кад би се у сваком месту нашао по један Никола Петровић! Одмах не бисмо морали страховати за опстанак те свима нама тако миле просветне установе. При поласку позоришне дружине из нашег места, приредио је месни одбор опроштајну вечеру у почаст дружини. Том приликом пало је више лепих здравица, међу којима се одликовала тојлином осећаја здравица г. Т. Хаџића, напита г. Николи Петровићу, том ретком родољубу и великим добротвору просветних установа наших, а нарочито народног позоришта.“

(Прилози на српско народно позориште.)

1.) Бачко-Нотиска Штедионица“ у Ст. Бечеју уписала се за члана „Друштва за српско народно позориште“ са уплатом од 40 круна и обvezom, да ће остатак чланарине од 160 круна у року од 3 године дана исплатити.

2.) Г. др. Владан Војњовић, адвокат у Ст. Бечеју, уписао се за члана „Друштва за српско народно позориште“ и уплатио је I. оброк чланарине у износу од 20 круна, с обvezом, да ће остатак од 80 круна исплатити у року од 3 године дана.

3.) Г. др. Миливој Бабић, адвокат у Земуну, исплатио је II. и III. рату своје чланарине у износу од 40 круна.

4.) Г. др. Давид Коњовић, адвокат у Сомбору, послао је у име чланарине „Друштва за српско народно позориште“ 20 кр. за г. Чедомира Милутиновића, чиновника у Новом Саду, и 20 кр. за г. Владу Грујића, трговца у Сомбору.

На свима овим родољубивим прилозима изјављује управни одбор „Друштва за српско народно позориште“ своју најточнију захвалност.

(Сумарни рачунски извештај о примању и издавању српске народне позоришне дружине за време бављења њеног у В. Кукинди од

19. септембра до 6. октобра и од 13. октобра до 19. новембра 1900.)

Примање:

21/IX.	„Мадам Сам-Жен“ (у претплати)	98·20
23/IX.	„Наше жење“ (у претплати)	45·20
24/IX.	„Хајдук Вељко“ (ван претп.)	270·32
23/IX.	„Отмица Сибињанака“ (у прет.)	27—
27/IX.	„Млетачки трговац“ (у претп.)	60·60
28/IX.	„У цивилу“, „Лек од пунница“ и „Партија пикета“ (у прет.)	42·40
30/IX.	„Самртна замка“ (у претплати)	37·20
1/X.	„Девојачка клетва“ (ван прет.)	305—
2/X.	„Женски рат“ (у претплати)	26·40
4/X.	„Мрља, што чисти“ (у прет.)	32—
5/X.	„Марија кћи пуковније“ (у претплати)	50·80
14/X.	„Задужбина цара Лазара“ (ван претплате)	58·20
15/X.	„Сеоска лола“ (ван претплате)	314·60
17/X.	„Луда послла“ (у претплати)	17·60
19/X.	„Кир Јања“ (у претплати)	63·60
21/X.	„Фромон и Рислер“ (у прет.)	23·20
22/X.	„Сватови“ (ван претплате)	217·20
24/X.	„Дипломате“ и „Јованчини сватови“ (у претплати)	55·60
26/X.	„Бидо“ (ван претплате)	211—
28/X.	„Епидемија“ (у претплати)	41·20
29/X.	„Риђокоса“ (ван претплате)	193·30
31/X.	„Женитба на тробу“ (у прет.)	51·80
2/XI.	„Фернанда“ (у претплати)	39—
3/XI.	„Задужбина цара Лазара“ (дечија представа) (ван претп.)	86·22
4/XI.	„Досадан свет“ (у претплати)	50·40
5/XI.	„Станоје Главаш“ (ван прет.)	187·60
6/XI.	„Врачара“ (ван претплате)	457·02
7/XI.	„Видењак“ (ван претплате)	489·40
8/XI.	„Гордана“ (у претплати)	94·80
Претплата на 18 представа		4617—
		Свега кр. 8263·86

Издавање:

Плата глумцима	4899·85
Станарина управитељу	66·60
Путни трошкови	94·68
Дневнице чланова	132—
Кирија и грађење позорнице	672—
Цедуље	192—
Осветљење	62·04
Дневни трошкови представа	345·47
Хонорар глумцима	14—

Сиротињски фонд	56—
Огрев	19·40
Непредвиђени издатци	131·19
Музика	777·94
Поштарина	17·26
<hr/> Свега кр. 7480·43	

Упоређење:

Примање	8263·86
Издавање	7480·43

Сувениак кр. 783·43

У Великој Кикинди, 3. (16.) маја 1901.

Наја Влаховић с. р., *Марко Богдан*, с. р.,
первођа, председник.

Коста Радовић, с. р., *Др. Сава Путник*, с. р.,
благајник, потпредседник.

Стеван Д. Манојловић, с. р. *Никола Ћић*, с. р.

Димитрије Рује, с. р. *Иван Николић*, с. р.

В. Влаховић, с. р. *Славко Лаковић* с. р.

Миша Јовановић, с. р. *Михаило Ђосић*, с. р.

Прегледао:

А. Марковић, с. р.,
књиговођа „Друштва за ерпеко народно позориште“.

КРАЉ СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Нова позоришна сезона. — Представе у Смедеревцу и у Београду.) Нова позоришна сезона почела је 2. августа о. г. свечаном представом за народ у З сајата после подне по ценама, које су биле знатно спуштене. Даван је „Хајдук Вељко“.

Другога августа, као на дан рођења Његовог Величанства краља Александра I., приредило је Кр. Српско Народно Позориште две представе. Једну у Београду, а другу у Смедереву, где се Његово Величанство бави. Представу у Смедереву извели су они чланови Народног Позоришта, који су тамо провели ферије. У Смедереву је даван том приликом „Ђурађ Бранковић“.

У свечаности приређеној 23. јула о. г. у Смедереву у славу годишњице венчања њихових Величанстава учествовало је и Народно Позориште. Тога дана по подне приређена је за војску и народ бесплатна представа у граду смедеревском на отвореној сцени, а играо се „Милош Обреновић“, а увече у позоришној арени као свечанја представа даван је „Хајдук Вељко“.

Чланови Краљ. Српског Народног Позо-

ришта, који су ферије провели у Смедереву и тамо приредили већи низ представа, давали су и две представе у двору Његовог Величанства Краља. Обе представе биле су тако прецизно и са успехом изведене, да су Њихова Величанства била потпuno задовољна и изјавила члановима своје нарочито допадање.

(**Милош Цветић**), књижевник и дугогодишњи редитељ Краљ. Српског Народног Позоришта у Београду, одликован је указом од 23. јула ове године орденом Белог Орла V. степеном. Честитамо му од свег срца на том заслуженом одликовању!

(Кр. Српско Народно Позориште у Шапцу.) „Позоришни лист“ доноси ову белешку: „Август месец је увек у сезони најслабији месец. За ових последњих десет година он баца просечно 6500 динара прихода, тако, да зимски месеци за тим у ствари откупљују дуг, који август начини, а кад нису кадри откупити га, ствара се дефицит, који се из године у годину пење у место да се скида.“

Да би се то избегло, т. ј. да би и август месец зарадио онолико колико остали месеци, а затим да би Народно Позориште одговорило и једној својој задаћи са које се и назива народним, управа је решила, да један део своје трупе пошаље у Шабац на 20 представа, а без уштуба за репертоар у Београду. Шапчани су радо прихватили ову понуду управину и једно одељење Кр. Српског Народног Позоришта већ даје тамо представе од 11. августа о. г.“

ПОЗОРИШТА У КРАЉЕВИНИ СРБИЈИ.

(Краљевске српске народне позориште у Београду) отицело је своју нову сезону 2. avg. o. g. дневном представом за народ: „Ајдук Вељко.“ Та се представа давала у Београду. Друга представа „Бурађ Бранковић“ давана је у Смедереву, где се баве Њихова Величанства Краљ и Краљица.

(Нишко позориште „Синђелић“) завршило је свој ових дана у Пожаревцу, где се бавило скоро два месеца и врло је добро примљено било. Оданде ће се кренути за који дан у Шабац. Од чланова краљ. српског народног позоришта гостовали су: Г. Александар Милојевић, бивши управитељ овог позоришта

скоро месец дана, и Г-ђа Вела Нигринова у неколико комада пред свршетак рада.

(Позориште „Србадија“) дало је у Нишу прошлог месеца 8. представа, које су врло добро примљене од стране публике. После је отијувало за Крушевац, где се и сада налази. Карактеристично је, да за ових 10 година, од како постоји нишко позориште „Синђелић“, у Нишу није могло никакво друго позоришно друштво да приреди ниједну представу. Према позоришту „Србадији“ одустало се од тога, те је у Нишу дало осам представа међу којима су: „Сиријена“, — „Агнеша“, — „Французи у Кини“; — „Ники мученици“, — „Обреновић и Луњевица“, и др.

(Позориште Фотија Ж. Иличића) завршило је свој рад у Соко-Бањи и отијувало је за Прокупље, где је врло лепо примљено од тамошње публике. У дружини Фотије Иличића чланови су његова фамилија, те нема никада забиље за материјалан неуспех.

(Позориште Мих. Димића) дошавиши у Курију прошлог месеца убрзо је распуштено и управник је остао при тамошњем општинском суду за деловођу општинског.

(Позориште Михе Стојковића) које је по неким пречанским листовима онако јадно прошло у Долову и Баваништу кривицом самога управника, допутовало је у Смедерево. Публика није хтела ни да чује за то позориште тим пре што се тада у Смедереву бавили чланови краљ. српског народног позоришта, приређујући представе. Оданде је ово позориште једва могло отијувати за Крагујевац, где је после 5—6 представа морало прекинути даљи рад по наредби полиције.

Гласови, који веле, да је Стојковићу у Србији забрањен рад, немају никакве вероватности, јер је тамо дозвољено, да ради интако хоће па . . . и како хоће . . .

(Позориште „Слога“) покренуто од појединачних путничких глумаца у Параћину, дало је онде неколико представа, па су се морали опет разићи. Све је то због фирме „Слога“.

(Позориште Владе Поповића) поново се организује и кроз који дан почиње свој рад у Краљеву.

8. августа 1901. год.

Rene.

ИЗДАЈЕ УПРАВА СРПСКОГ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА.